Замінимо ялинку дідухом

У Вінницькому навчально-науковому інституті економіки Тернопільського національного економічного університету (ВННІЕ ТНЕУ) пройшов майстер-клас із виготовлення традиційного дідуха.

Напередодні Нового року, коли повсюди з'являються ярмарки з продажу новорічних ялинок (живих і поліетиленових), відчувається потреба вкотре згадати про різдвяно-новорічні традиції наших пращурів, які не нищили зелені насадження заради швидкоминучої втіхи і не засмічували довкілля поліетиленовими двійниками хвойних дерев. А ставили на покуті сплетене з колосся хліба дерево роду – дідух.

Дідух – одвічний український символ багатства, сили, моці, здоров'я, тісних родинних стосунків. Він також уособлює єдність поколінь і заступництво предків. А ще дідух красивіший, не осипається, дешевший за собівартістю, повністю утилізується і, найголовніше, – має національний колорит.

Чому ж ми міняємо власні одвічні культурні цінності на примарні чужі? Можливо, тому, що багато українців про них просто не знають. А ті, хто чув про дідуха, бояться, що сплести таке чудо їм буде не під силу.

Виявляється, зробити дідуха власноруч дуже легко. Найбільше задоволення приносить колективна робота, гуртом дідуха майструвати швидше і цікавіше. Подивіться, як це роблять студенти ВННІЕ ТНЕУ і спробуйте самі. У вас обов'язково вийде, особливо якщо трішечки відійти від традиційної технології і скористатися сучасним винаходом – скотчем.

Дідух вийшов дуже симпатичним, а із залишків соломи, що залишилася після обрізання нижньої частини, зробили традиційну різдвяну прикрасу оселі – ажурного солом'яного павучка. Підвісимо його до стелі і хай снує добро в новому 2016 році.

Сподіваємося наші світлини допоможуть вам зробити дідуха, а якщо потрібна буде консультація, звертайтеся у ВННІЕ ТНЕУ, ми з радістю допоможемо вам засвоїти народні технології і відчути себе нащадками талановитого народу з багатою і давньою культурою.

З наступаючим Новим роком і Різдвом!

Світлана ТВОРУН,
кандидат історичних наук, доцент ВННІЕ ТНЕУ

1. *Очистимо колоски від листочків.*

2. Складемо колоски в пучки і вирівняємо їх у тому місці, де стебло переходить у колосок.

3. Зробимо китиці (скріпимо пучки скотчем у двох місцях).

4. З'єднаємо китиці у вигляді дерева:

4.1 для вершечка візьмемо китицю з жита (жито символізує життя);

4.2 нижче прикріпимо скотчем ще 3-4 китиці (2-й ярус);

4.3 аналогічно зробимо 3-й, 4-й, 5-й яруси, дещо збільшуючи кількість китиць у нижніх ярусах порівняно з верхніми. Кількість ярусів може бути довільною.

5. Рівняємо низ (обрізаємо стебла, відступивши від нижнього ярусу на відстань ніжок дідуха).

6. Робимо ніжки (ділимо низ дідуха на три рівні частини і обмотуємо кожну скотчем).

7. Прикриваємо місця, з'єднані скотчем, стрічкою солом'яного кольору.

Польща вбирається до Різдва

«Ні» зрубаним і навіть штучним ялинкам оголошують поляки. Цього року староста Хелмського повіту Петро Денищук оголосив конкурс: «Святкова ялинка. Натурально». На сторінці старости щодня о восьмій ранку з'являється питання на тему екології. Перші шість авторів правильних відповідей отримують у подарунок ялинку - деревце з корінням.

Магія... у відрі

Багато ілюмінацій, гірлянд, вбрані ялинки на подвір'ях приватних будинків... У цій круговерті свят, що наближаються, приходить мільйон мрій, надій. Легко закрутиться голова. Втім, більшість поляків досить прагматичні і свята запланували за півроку - так само, як візит до лікаря чи поїздку на літній відпочинок. Отож якою має бути ялинка, котра буде поставлена в домі, знають теж заздалегідь. Староста Хелмський закликає переглянути плани і зробити вибір на користь не стільки краси, як екології.

- Не відкрию Америку, якщо скажу, що деревце, аби стати окрасою кількох святкових тижнів, мусить хоча б три-чотири роки рости. А зрубане вже не виробить кисню. Тим часом виготовлення штучних ялинок - це теж удар по екології, бо виділяються шкідливі субстанції і гази. Тому я за те, щоб ялинку після свят можна було посадити і ростити, - каже Петро Денищук.

Ялинки у відерцях розходяться миттєво. За кілька хвилин від появи питання на сторінку заходить близько півтисячі осіб. Більшість з них правильно відповідають на питання (відповіді ж є в Інтернеті). Однак тільки перші шість переможців отримують ялинку у відрі.

«На Різдво прикрасити, на Новий рік посадити в грунт»

Це ідеальна формула для ялинок, що ростуть: на Різдво (тут святкують католицьке, 25 грудня) внести у дім, добряче полити, прикрасити. А в перший день Нового року, коли уже відіспимося, маємо посадити ялиночку в грунт, - радить Ришард Внук, садівник. Це він постачає ялинки для переможців конкурсу старости.

- Дуже важливо не перетримати деревце в помешканні. Тоді воно починає вегетацію, росте, але цей ріст не віщує нічого доброго, бо навіть висаджене у теплу землю - зів'яне, - переконує садівник. - Якщо хтось не може посадити ялиночку першого січня, то мусить її винести в холодне місце (тільки не в опалюваний гараж і не в погріб) і там тримати. Якщо хтось живе в багатоповерхівці, то кілька днів з деревцем треба буде поноситися. На день виносити на балкон, а на ніч - до квартири, бо вночі зазвичай міцніший мороз. Так кілька днів чи тижнів - залежить від погоди, щоб загартувати ялинку - а потім залишити на тому балконі до весни.

Навесні добряче полити і висадити зі всією землею, котра в горщику, до грунту. І потім інтенсивно поливати. Якщо хтось не має місця, де б посадити ялинку, варто спитати знайомих чи родичів. Напевно хтось із них захоче ялиночку в подарунок на Новий рік. Посадить біля дому тепер, а через рік прикрасить красуню уже в дворі. Теж гарно.

Вже ростуть 16 дерев

Ришард Внук розповідає про одного покупця, що купив у нього першу ялинку на новий 2000 рік. Потім висадив в садку, за інструкцією. І потім щороку купував на свята нову ялинку у відрі. Цьогоріч замовив ялинку знов. Каже: всі 16 ялинок ростуть, однак першу, котра вигналась більша за попередниць, в цьому році зрубає і віддасть дітям у дитсадок.

- Доля деревця після свят - дійсно не проблема, - говорить пан Ришард. - Якщо правильно користувалися, то і я можу прийняти назад. Правда, ніхто ще не звертався з такою пропозицією. Тому що під живе дерево завжди знайдеться якийсь шматочок землі. І не буде сухих ялинкових скелетів коло смітників.

Зацвіла і посохла

Наша родина (автора - Н. Ф.) в минулому році теж відважилась на купівлю маленької ялинки в горщику. Чоловік приніс із супермаркету. Власне, ніхто не сказав нам, як правильно доглядати за ялинкою. Під час свят (ми тримали весь січень, активно поливали) ялиночка почала цвісти. Ми раділи - гарні, свіжі бруньки, пізніше навіть у підвал жаль було ховати, і сподівалися, що, як розпогодиться, - посадимо в дворі. На жаль, за кілька днів на квітневому сонці наша ялинка пов'яла і посохла. Тому правильний догляд не менш важливий, ніж пропаганда екологічних прикрас.

Отака ялиночка має шанс вижити на свята і після свят: садівник перед врученням конкурсних нагород детально розповідає, як доглядати за красунею

Наталія ФІНКЛЕР
із Польщі,
спеціально для «Вінниччини»